

รัฐ สังคม กับสวัสดิการเพื่อประชาชน

ดร. สุนทร คุณชัยมั่ง

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนากิจการเพื่อสังคม

วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

12 มีนาคม 2562

หัวข้อที่จะพูด

สวัสดิการกับความจำเป็นในชีวิตประจำวัน - วันนี้และวันต่อไป

สวัสดิการโดยรัฐ / โดยเอกชน / โดยชุมชน

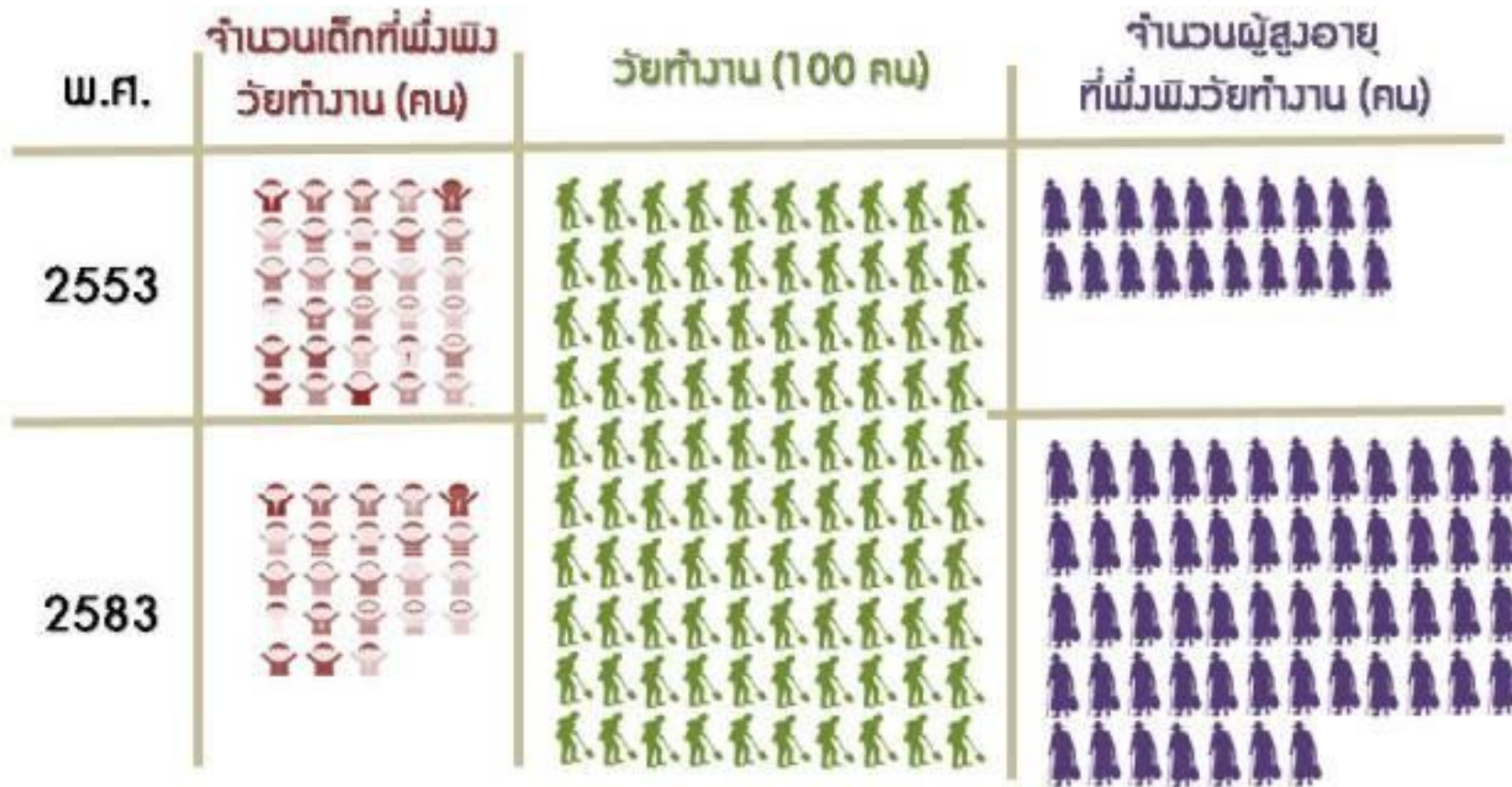

การพึ่งตนเอง - การจัดการโดยชุมชน

1

สวัสดิการกับความจำเป็นในชีวิตประจำวัน - วันนี้และวันต่อไป

อัตราส่วนพึ่งพิงวัยทำงาน

ในปี 2553
คนวัยทำงาน 1 คน
จะต้องเลี้ยงดูคนสูงวัย
0.3 คน

ในปี 2583
คนวัยทำงาน 1 คน
จะต้องเลี้ยงดูคนสูงวัย
0.6 คน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2556

Social Risk # 1

สถานการณ์ที่มาก่อนที่จะเข้าสู่ศตวรรษที่ 21

วัยทำงาน (100 คน)

กับดักของประเทศที่มีลักษณะเศรษฐกิจติดอยู่กับสภาวะรายได้ปานกลาง (นานเกินไป)

กับดักความสมดุลของการพัฒนา (อุตสาหกรรม/ระบบนิเวศ, เมือง/ชนบท, เมืองหลวงกับต่างจังหวัด ฯลฯ)

กับดักความเหลื่อมล้ำ (รวยยิ่งกระจุก/จนยิ่งกระจาย/และโอกาสที่ไม่เท่า)

สวัสดิการเพื่อประชาชน

ส่วนของสังคมที่พึ่งพิง ก็ย่อมขัดสนตามไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

Social Risk # 2

สถานการณ์ที่มากับความใหม่ของศตวรรษที่ 21

ความผันผวน

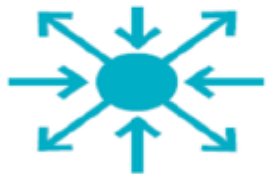
เศรษฐกิจ

ความไม่แน่นอน

ความรู้จากสถาบัน ??

ความซับซ้อน

ความยากจน/ ผู้อพยพ/ ความมั่นคง

ความคลุมเครือ

ประชาธิปไตย รัฐ เอกชน และ
ประชาสังคม

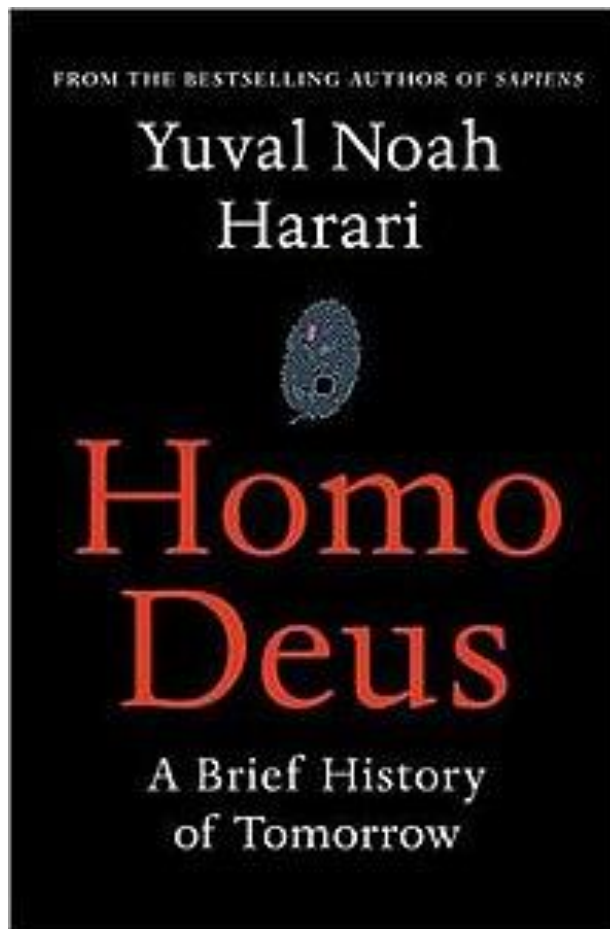
สวัสดิการเพื่อ
ประชาชน

ส่วนของสังคมที่
พึ่งพิง ก็ย่อมขัด
สนตามไปด้วย
อย่างหลีกเลี่ยง
ไม่ได้

ปัญหาแบบ**วิบัติซ้ำกรรมซ้ำ**

ปัญหาสุขภาพของผู้คนในอนาคต
ไม่ใช่มาจากความอดอยาก/หิวโหย แต่
มาจากการ “มี/กิน” – ที่ไม่ถูกหลัก
โภชนาการ อันเป็นผลมาจากการที่
สังคมร่วมสร้างเป็นพฤติกรรมใน
ชีวิตประจำวัน (อาหารรสจัด หวาน /
มัน/ เค็ม+ ไม่ออกกำลังกาย /พักผ่อน
น้อย ฯลฯ = โรคแบบไม่ติดต่อ **NCD**
ตามมา

โรคที่คนชั้นกลาง (กลาง-ล่าง) มี
ขีดจำกัดในการรับมือ

“...ในช่วงเริ่มต้นของ
ศตวรรษที่ **21** อัตราการตาย
โดยเฉลี่ยของคนมาจากการ
กินอาหารขยะที่มากเกินไป มี
มากกว่าการตายจากความ
แห้งแล้ง โรคระบาด และการ
โจมตีของการก่อการร้าย
รวมกัน...”

Shape Up Somerville

ปัญหาที่แก้ไข

ปัญหาของเด็กอ้วนเกิน เป็นปัญหาใหญ่ของสังคมในสหรัฐอเมริกา ..อันเป็นผลมาจากการบริโภคอาหารที่ไม่มีคุณภาพ และการขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจของสาธารณะ

โดยเฉพาะ ปัญหานี้จะเกิดขึ้นซ้อนทับไปกับเรื่องของคนจนในเมือง

งานที่ทำ

Christina Economos

Tufts University

มหาวิทยาลัย — ข้อมูล/วิชาการ เป็นแกนกลางของการรณรงค์เรื่องเด็กอ้วนเกินในเมืองนี้

ผลลัพธ์

ผลของการทำงานร่วมกัน ทำให้มวลกายและข้อมูลอื่นของเด็ก ดีขึ้น

โรงเรียน / ภัตตาคาร — ลดอาหารไขมัน ๗๕%

บ้าน / ภัตตาคาร — ร่วมลดตามโครงการ ๗๕%

เทศบาลสนับสนุนแคมเปญ + มาตรการ

ฟิตเนส / ธุรกิจกีฬา — ลดราคา ๗๕%

Stephan Ritz

ครูวิชาช่างของโรงเรียนในเขตเซ้าท์บรองซ์ / นครนิวยอร์ก ที่ใช้การจัดสวนกระตุ้นความสนใจการเรียนและร่วม
แก้ไขปัญหาความขัดสนค่าใช้จ่ายในระหว่างเรียน

ทุกๆปี เด็กในชั้นเรียนของเขา จะขาดหายไปช่วง
กลางๆปี จนเหลือ
ประมาณ **30-40 %**

เขาเห็นว่า ล้วนแต่มาจาก
ความยากจน/ไม่มีโอกาส
(ความเหลื่อมล้ำทาง
สังคม)

ปลูกผักสำหรับบริโภค/ขาย

ติดต่อร้านอาหาร ภัตตาคารรับซื้อ/พัฒนา “เมนู”

ขอรับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย - แนวตั้ง

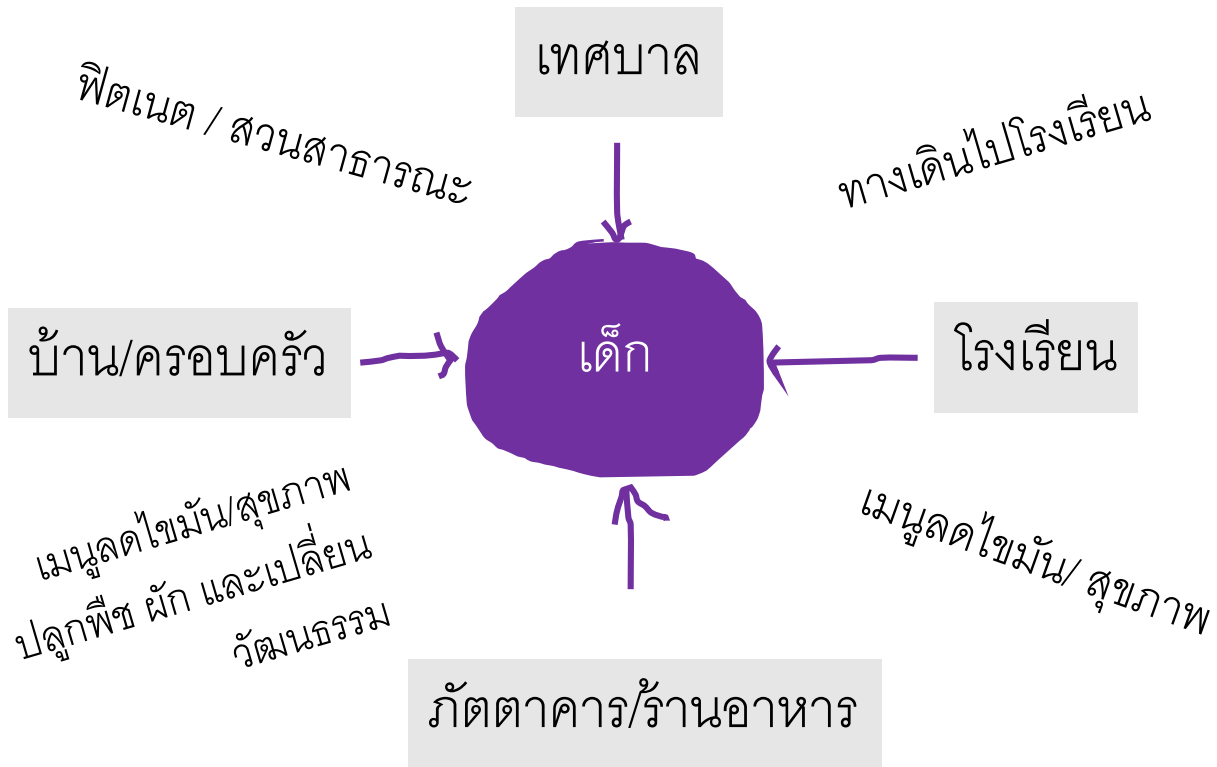
ขอใช้พื้นที่ว่างของเทศบาล / ผู้อยู่อาศัย

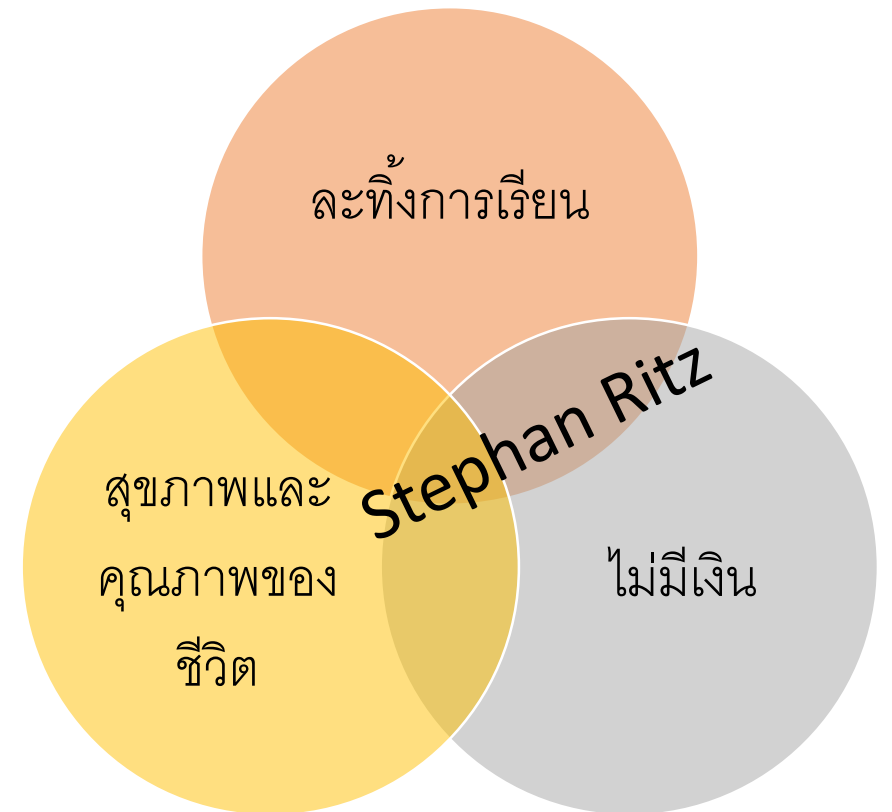
เด็กนักเรียนในโครงการมีอาหาร มีรายได้ใน
ระหว่างการเรียน เด็กเข้าเรียนในหลักสูตร
ของเขาเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยแล้ว อยู่ในอัตรา
มากกว่า **90 %** รวมทั้งมีโอกาสฝึกงานใน
ด้านต่างๆไปพร้อมกันด้วย

Experience Sharing

โรคเด็กอ้วนเกินที่เมืองซอมเมอร์วิลล์

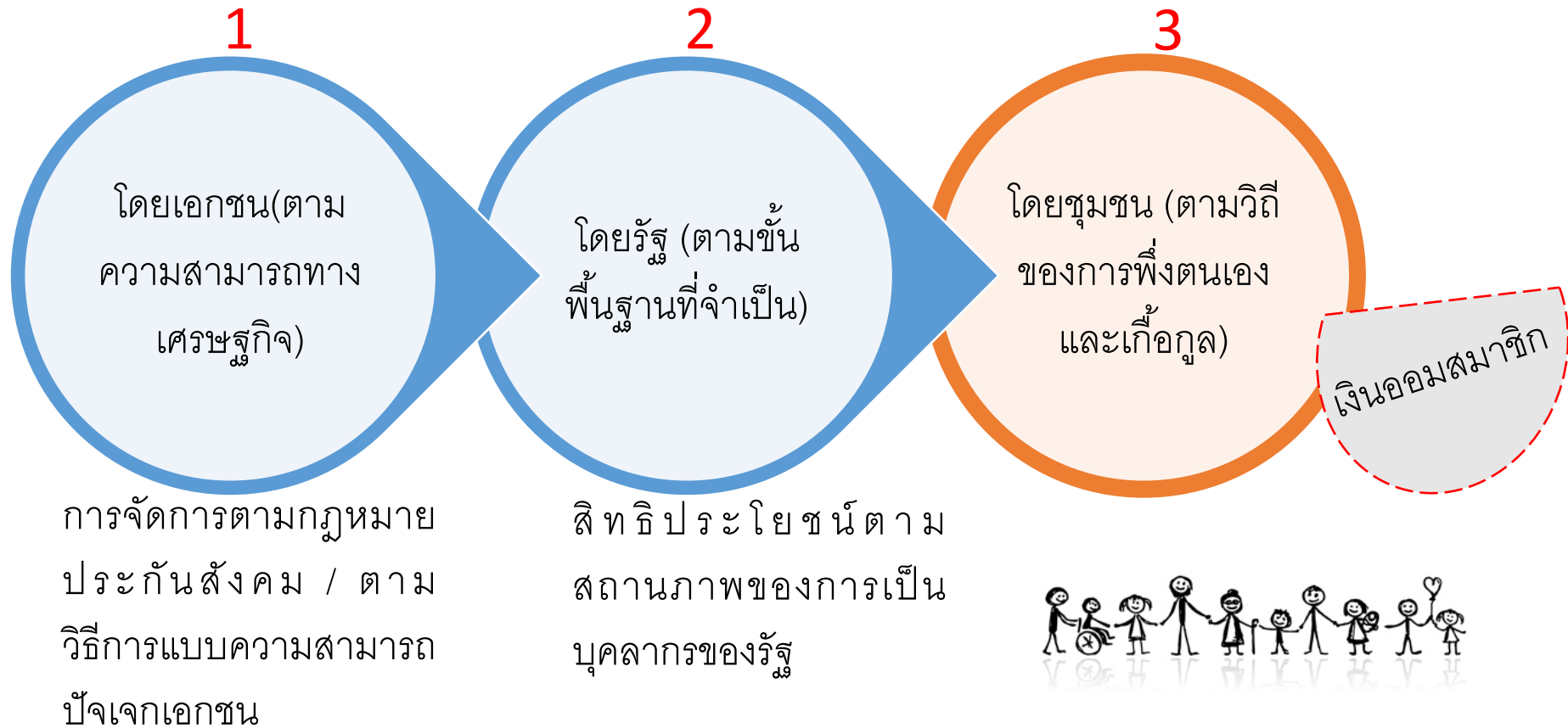
การดำรงร่วมของปัญหา “ความยากจน”

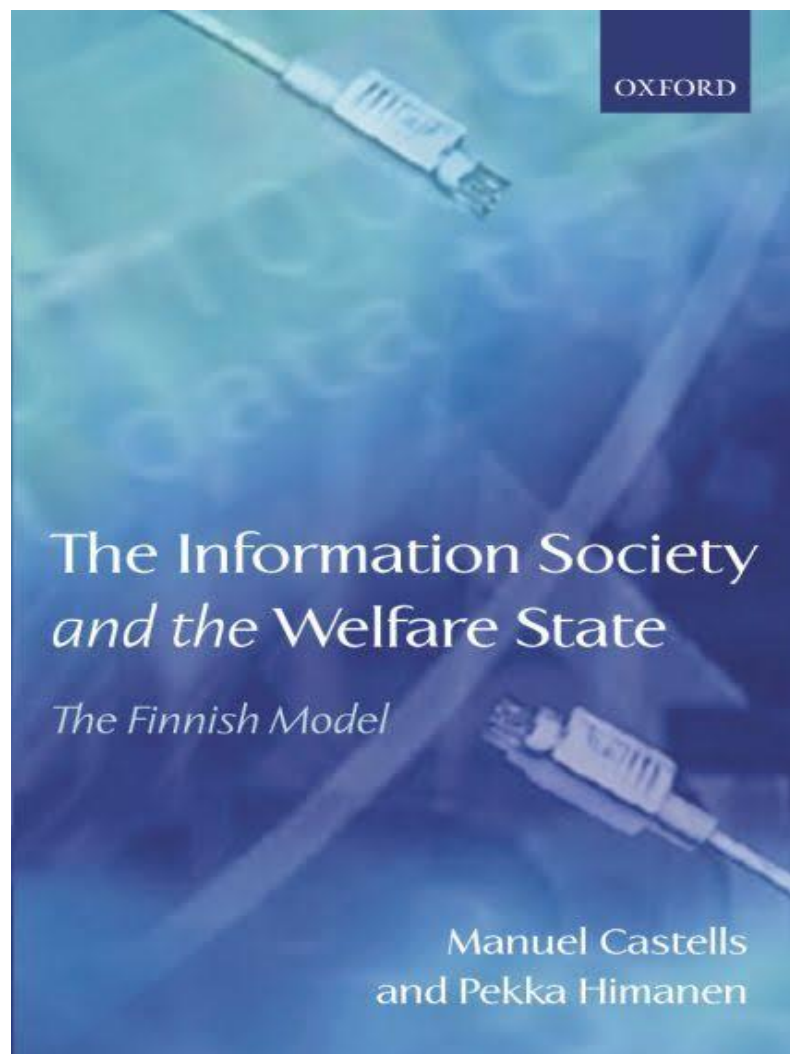
2

สวัสดิการโดยรัฐ / โดยเอกชน / โดยชุมชน

สวัสดิการสังคมบนทางเส้นทางสายใหญ่

กรณีศึกษาของประเทศฟินแลนด์

กรณีศึกษาของประเทศไทย

[สร้างการเปลี่ยนแปลงต่อสวัสดิการสังคม/ประชาชน]

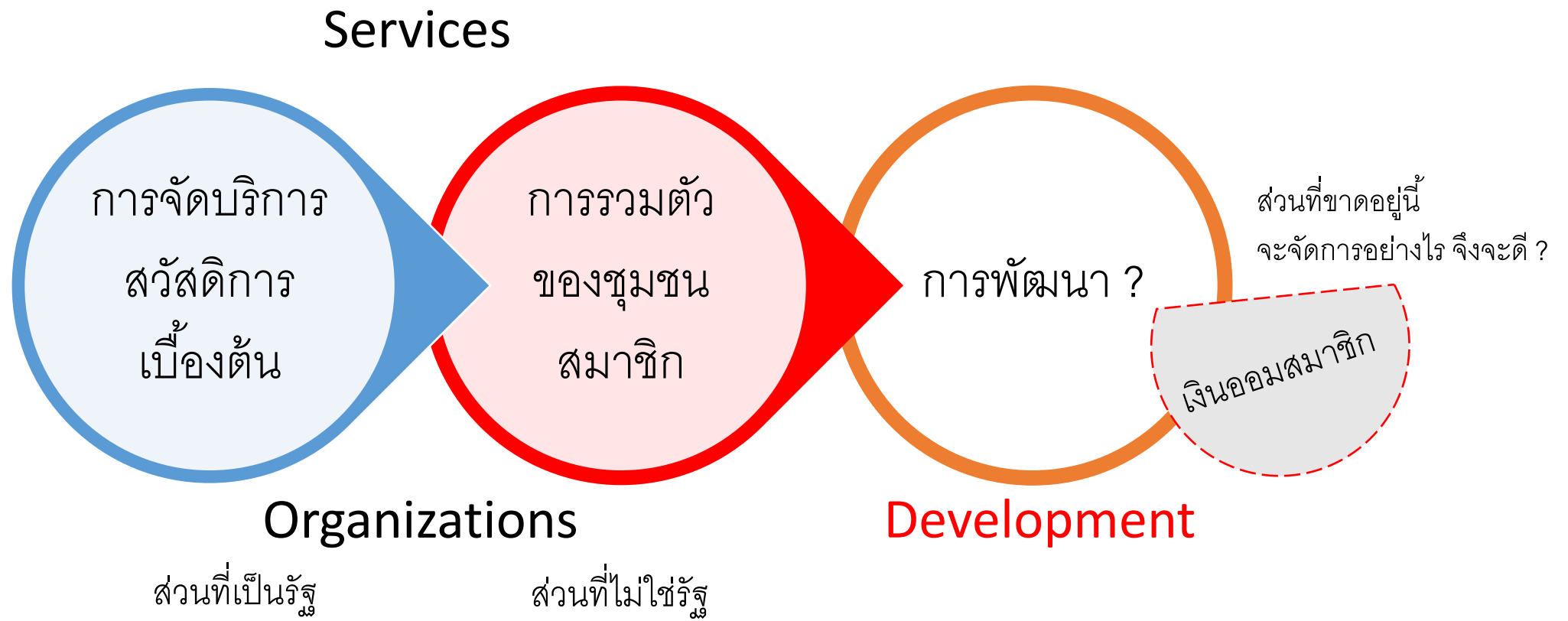
5G

มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

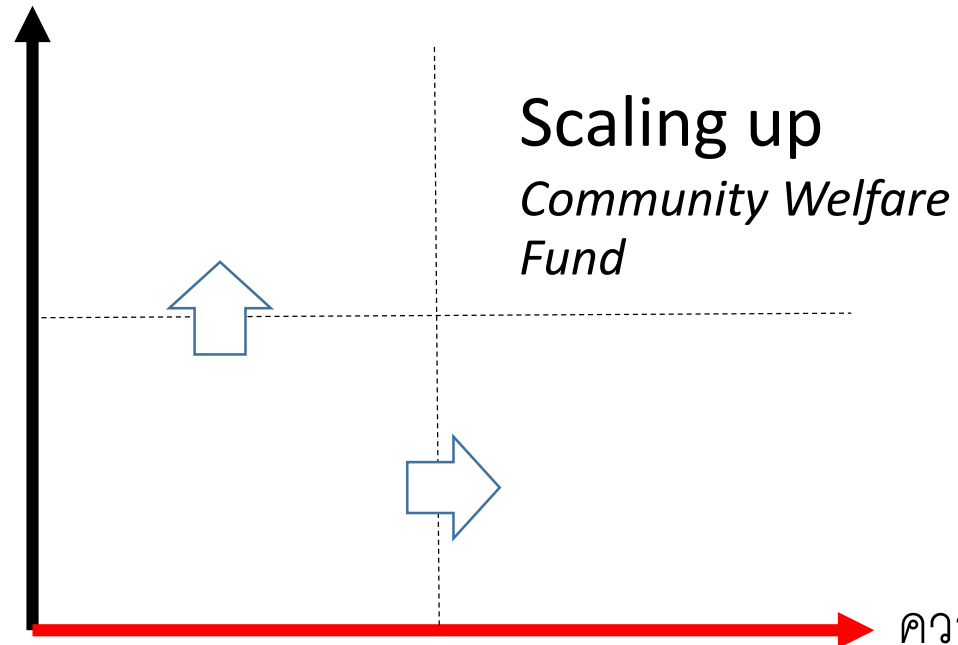
กองทุนสวัสดิการชุมชน - การริเริ่มที่รอการพัฒนา

สร้างความสามารถใหม่ (new capability) ของสังคมในการจัดการความเสี่ยงทางสังคมของชุมชน

ทิศทางที่จะไปต่อ (ของการพัฒนา)

สมาชิกกองทุน

ความสามารถของกองทุน ?
(โดยสนับสนุนของรัฐ /สนับสนุนโดยผู้อื่น /ด้วยตนเอง)

กองทุนสวัสดิการชุมชน

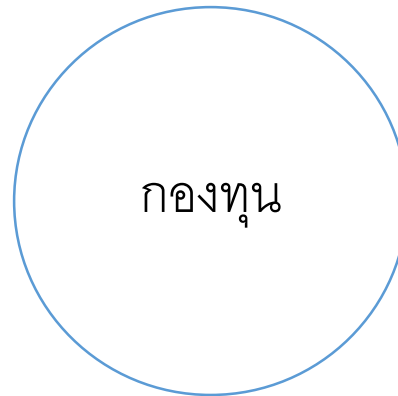
เริ่มประกอบรูปร่างขึ้นด้วยทุนทางสังคม

การรวมตัวของสมาชิก

สมาชิกรวมกันจากความสมัครใจ
ร่วมปันสุข/เฉลี่ยทุกข์ในการยังชีพ

กิจกรรม/ตัวแทนร่วมงานแบบ
Semi-volunteer

นำทุนความซื่อสัตย์ต่อตนตาม
พันธะที่มีต่อกองทุน สร้างความ
เกื้อกูลต่อเพื่อนร่วมชุมชน

สมทบเป็นบริการ

รักษาพยาบาล/เฝ้าไข้

พิธีการศพ

แม่วัยใส / ผู้สูงวัย

ทุนการศึกษา

ทักษะอาชีพ

สาธารณะประโยชน์

ร่วมจัดการที่ต้นตอ

} การร่วมรณรงค์ด้าน
อาหาร อากาศ และ
พฤติกรรมที่เสี่ยง/เลี่ยงต่อ
การเป็นโรค **NCD**

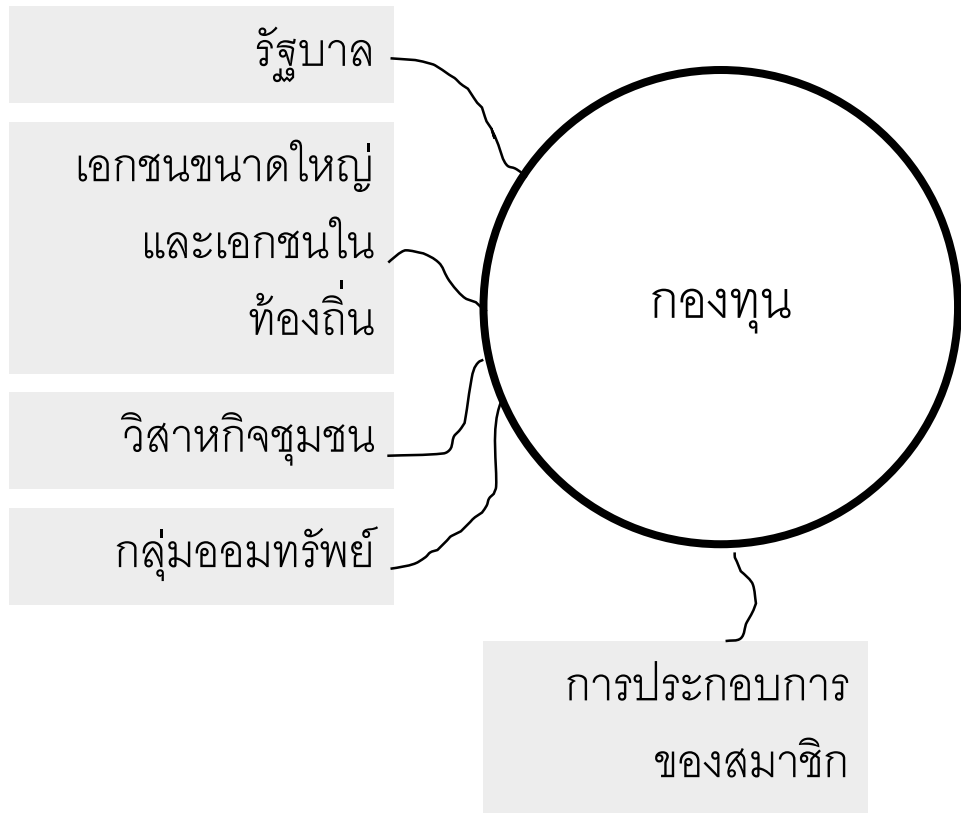
} จัดการงานให้เป็นเรื่อง
เดียวกันของท้องถิ่น

} สาธารณูปโภค / ภัยพิบัติ

กองทุนสวัสดิการชุมชน

เป้าประสงค์อยู่ที่การจัดการความเสี่ยงของสังคม/ชุมชน

การประสานงานสนับสนุนภายนอก

สมทบเป็นบริการ

รักษาพยาบาล/เฝ้าไข้

พิธีการศพ

แม่วัยใส / ผู้สูงวัย

ทุนการศึกษา

ทักษะอาชีพ

สาธารณะประโยชน์

ร่วมจัดการที่ต้นตอ

การร่วมรณรงค์ด้านอาหาร อากาศ และพฤติกรรมที่เสี่ยง/เสี่ยงต่อการเป็นโรค **NCD**

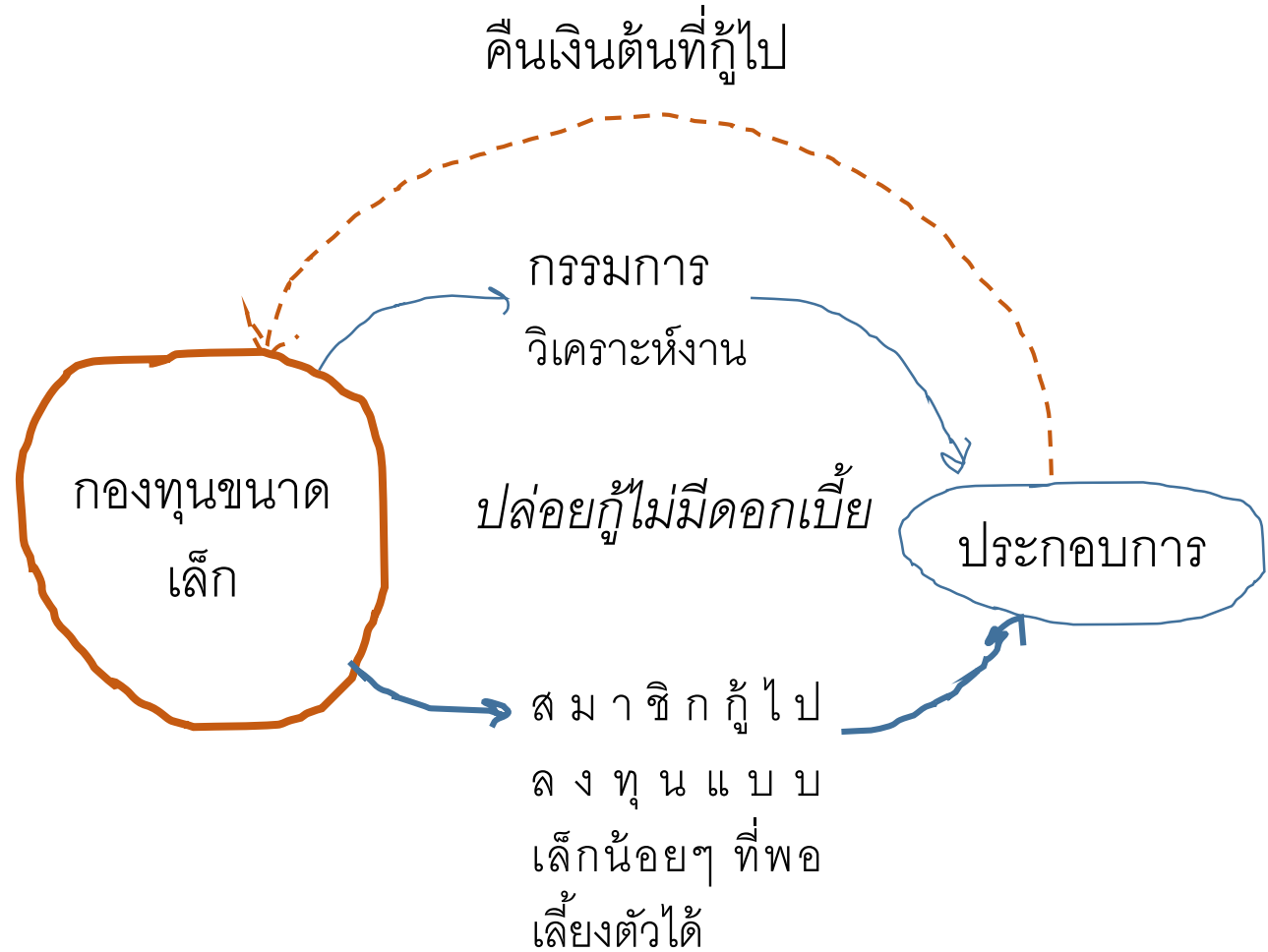
จัดการงานให้เป็นเรื่องเดียวกันของท้องถิ่น

สาธารณูปโภค / ภัยพิบัติ

แนวทางสำหรับการจัดการเงินช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพ
เงินกู้รายย่อยเพื่อคนจน

การแก้ไขปัญหาคอนจนไม่ใช่การ
จ้างงาน แต่เป็นการสร้างให้เขา
ประกอบกิจการ

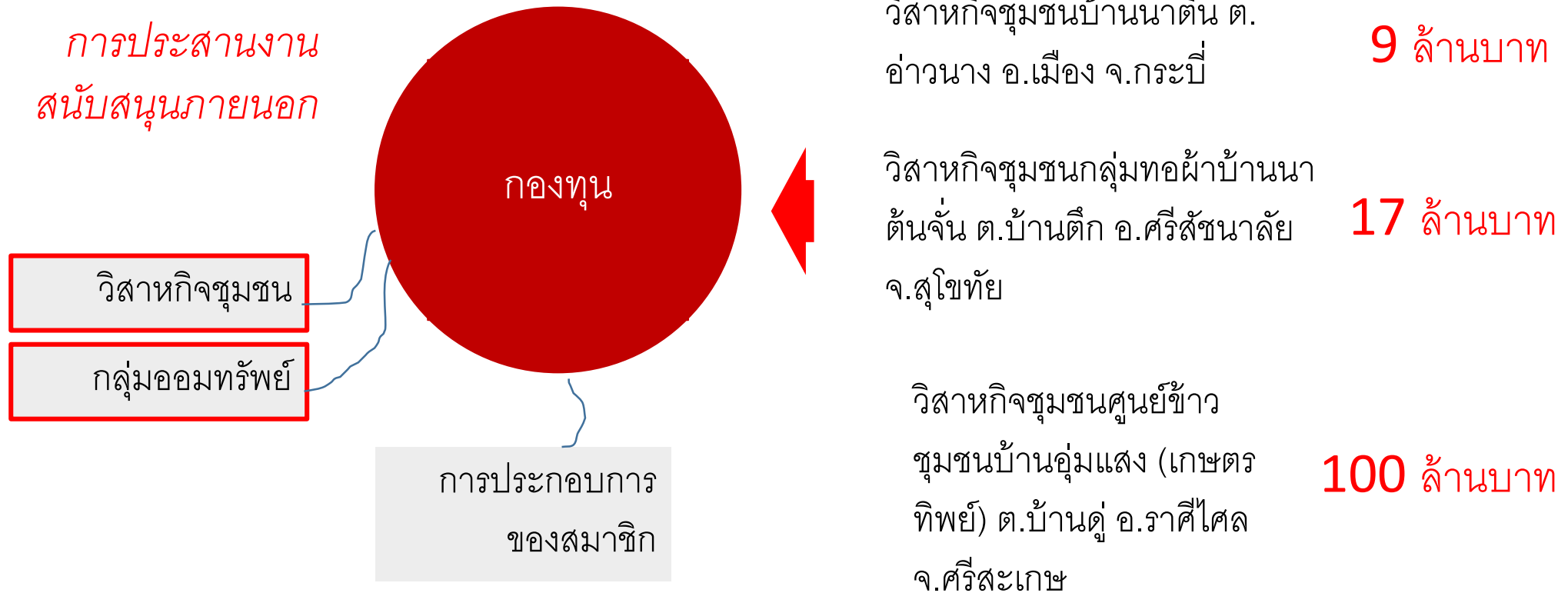

3

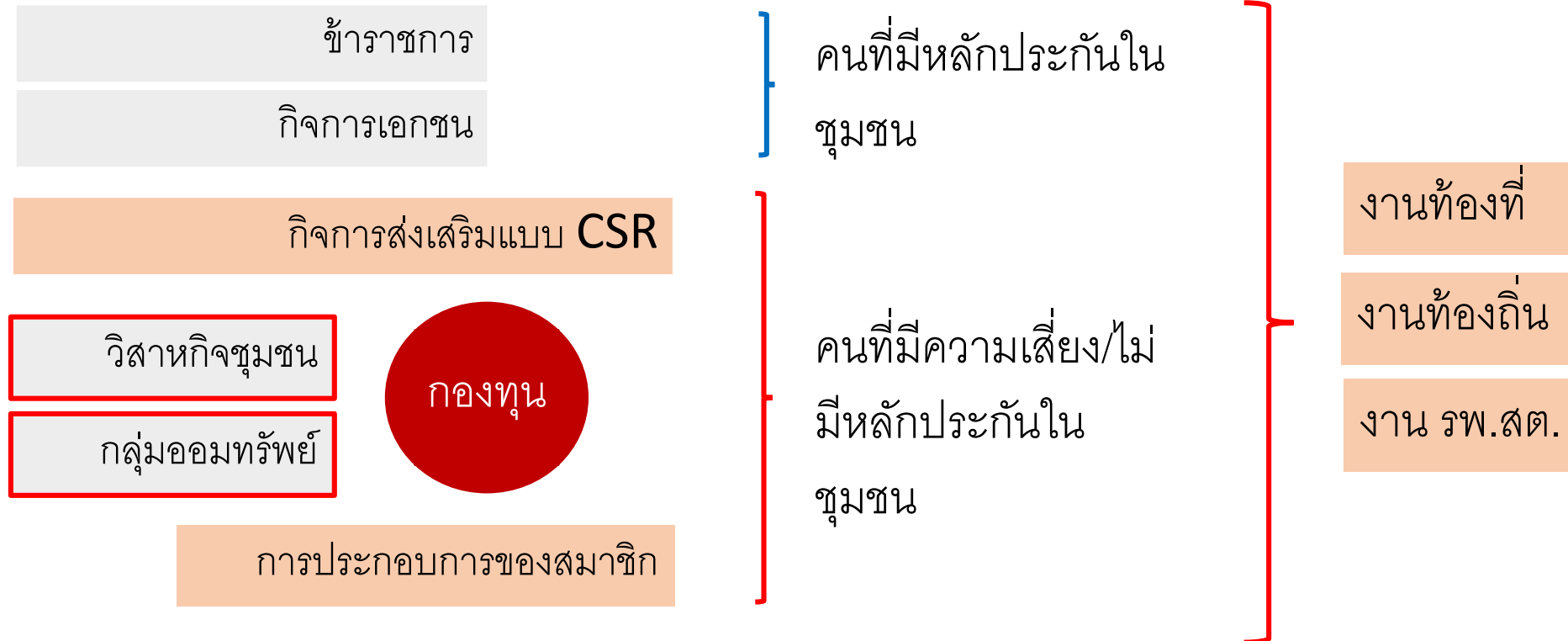
การพึ่งตนเอง - การจัดการโดยชุมชน

การริเริ่มประกอบการของชุมชน - ความสามารถที่สร้างขึ้นใหม่

รายได้ปี 2560

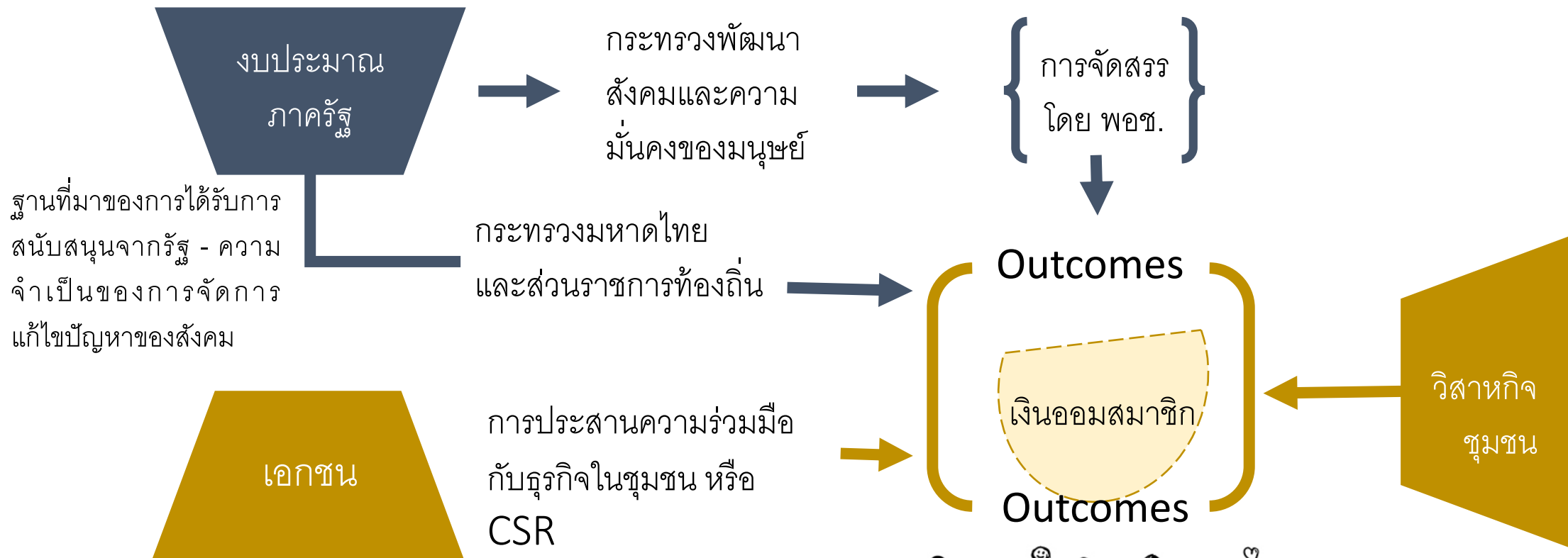
การริเริ่มประกอบการของชุมชน - เครือข่ายที่ควรสร้างขึ้นใหม่

Community governance

การผสานทุนและความร่วมมือเพื่อความเข้มแข็งและการจัดการตนเองของชุมชน

โดยบทบาทของคณะกรรมการประจำจังหวัด

ฐานที่มาของการได้รับการสนับสนุนจากรัฐ - ความจำเป็นของการจัดการแก้ไขปัญหาของสังคม

By structure lead to participation

